Қазақстан-Ресей медициналық университеті

Тақырыбы: 1986 жылғы Желтоқсан оқиғасы

Орындаған: Джалғасов Ж.Е
Факультеті: Жалпы медицина
Тексерген: Оразова Гаухар Махамадиевна
Группа:108А

2016 жыл

1986 жылғы Желтоқсан оқиғасы

Жоспары:

1. **Желтоқсан көтерілісінің себебі**
2. **Көтеріліс маңызы және сипаты**
3. **Көтеріліске шыққан жастар ерлігі**

“1986 жылғы Желтоқсан оқиғалары қазақ жастарының сана-сезімінің қаншалықты өскендігін көрсетті.”

Н.Ә.Назарбаев

Қазақстан компартиясының V пленумында Мәскеудің тікелей бұйрығымен Дінмұхаммед Қонаев орнынан алынып, орнына Г.Колбин тағайындалды

1986 жылғы Желтоқсан оқиғасы

Себебі

1. Халық шаруашылығының тоқырауы
2. Қазақ тілінің жағдайы
3. Семей полигонындағы жарылыстар
4. КОКП V пленумы. Д.Қонаевтың кетуі, Г.Колбиннің билік басына келуі.

Сипаты

“Қазақ ұлтшылдығы” айдарын таққан М.Соломонцев болды.1990 жылдың 21 мамырында КОКП ОК “Қазақ ұлтшылдығы” айдарынан бас тартты. “Қазақстандағы 1986 ж. желтоқсанның 17-18-гі оқиғаларға қатысқаны үшін жауапқа тартылған азаматтарды ақтау туралы” Н.Ә.Назарбаев Алматы. 1991 жыл. 12 желтоқсан

Тарихи маңызы

Қозғалысты басу үшін “Метель/Құйғын/ - 1986” атты оперативті жоспар. 3200 адам,10-15мың жасақшы 20 өрт сөндіруші. 15 БТР қатысытырылды.

1. Ұлттың өзін - өзі тану сенімінің оянуы
2. Одақтас республикалардың егемендігіне сипаттама берді.
3. Социалистік құрылыстың күйреуі.

Желтоқсан Қозғалысының салдары:

- Желтоқсан оқиғасын тоқтату үшін КСРО Ішкі істер министрлігінің 1-ші орынбасары генерал-полковник Б. Елисев басқарды.Оның қарамағына 20-25 мың адамнан тұратын Алматы гарнизоны;
- Фрунзе,Ташкент,Челябі,Свердловск, Новосі-бір,Уфа,Тбилиси қалаларында орналасқан әскери бөлімдер әкелінді.

Салдары:

8,5 мыңнан астам адам ұсталып, 2401 адам уақытша қамау орындарына жеткізілді, қалғандары қала сыртына апарылып тасталды.

99 адам айыпталып, бас бостандығынан айырылып,

2 адам өлім жазасына кесілді;

758 студент оқудан шығарылды;

ЖОО-ның 12 ректоры қызметінен алынды

1986 жылдың 16-17 желтоқсаны

АЛМАТЫДАҒЫ ЖЕЛТОҚСАН ҚОЗҒАЛЫСЫ

Мәскеуде дайындалған *«Метель»* операциясы арқылы көтерілісшілерді күшпен басып-жаншу жүзеге асырылды

(COURTESY PHOTO)

Қайраттың рухы
қашанда биікте

Халық қаһарманы Қайрат Рысқұлбековке орнатылған ескерткіш. Семей қаласы

Желтоқсан құрбандарына арналған ескерткіш

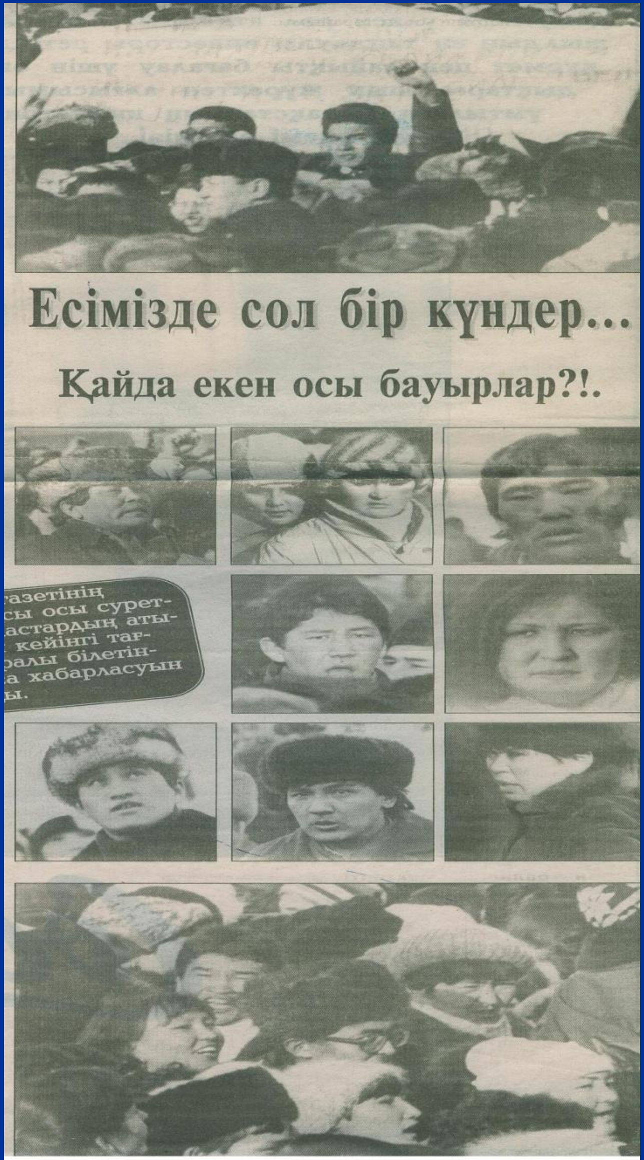

Есімізде сол бір күндер...

Қайда екен осы бауырлар?!.

газетінің
сы осы сурет-
астардың аты-
кейінгі таға-
ралы білетін-
а хабарласуын
ы.

Ақмарал Сіргебаева:

“Бұл күнгі қанды қақтығысты ешкім де суреттеп айта алмас...
Ол кезде басымнан оңбай таяқ жедім. Соның зардабынан бүгінде екі құлағым да естімейді. ... Бұл менің ғана емес, мыңдаған желтоқсан қаһармандарының басынан кешкен ащы ақиқат қой.”

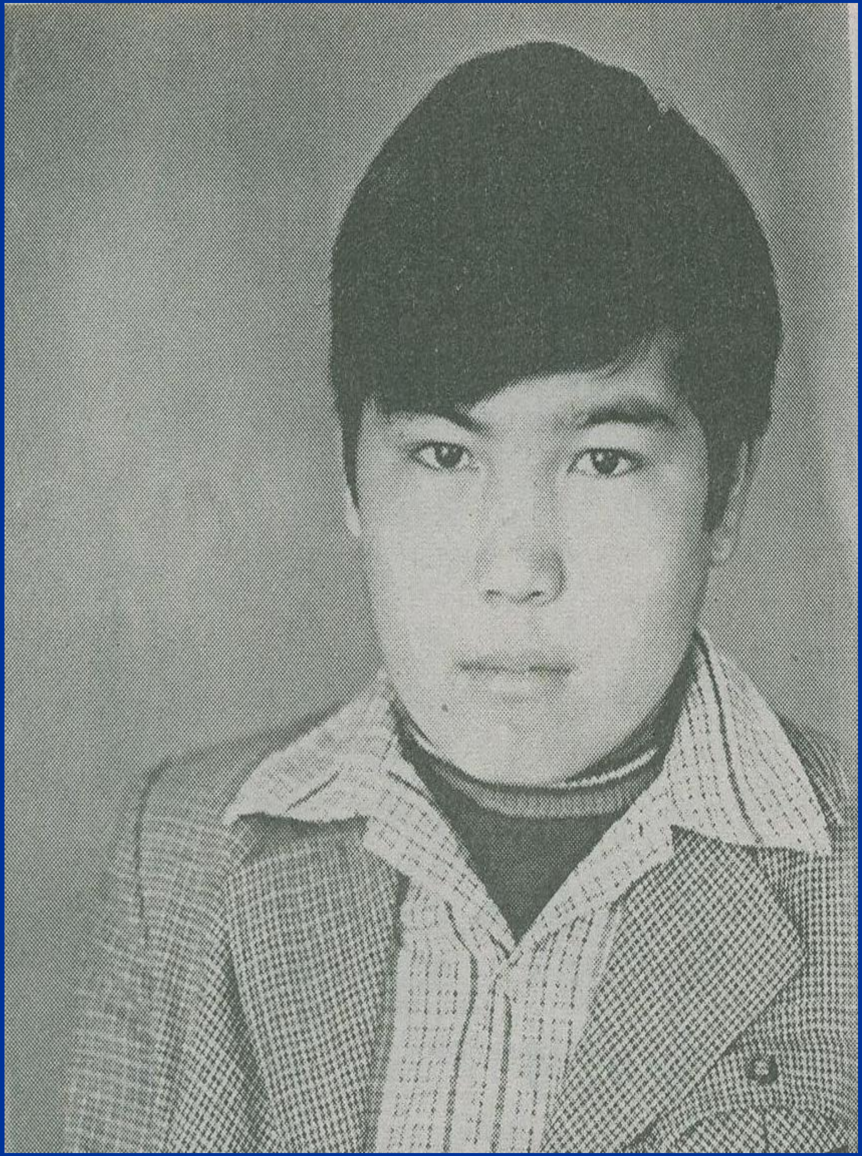

Басынан құс ұшырмаған қазақ елінің кезекті 21-інші басшысының зобалаңына ұшырап, 21 жасқа қараған шағында тұтқындалып, 21 күн қазақтан шырылдап, Семей түрмесінің 21-інші камерасында 21-мамыр (1988 жыл) күні қапылыста дүниеден өткен. Қайрат Рысқұлбеков арада бес жыл өткен соң, 21 ақпанда (1992 жыл) ақталды. Бұны тағдырдың жазуы дерсің, сірә!

Ербол Сыпатаев

1964 жылы Алшынбековтер шаңырағының тұңғышы болып өмірге келегн ұлға ұрпақ жалғастырушы деп қуанған қауым ер болсын, батыр болсын деген ырыммен Ербол атты есім берді. Ербол әкесінің ағасы Мұқажанның бауырында өседі. Жаратылысынан зерек бала мектепті жақсы бітіреді. Мектептен де, армиядан да, шаруашылықтан да, институттан да мақтау қағаздарын құшақтап шыққан. Отан алдындағы борышын өтеп келген соң Ербол өз тіршілігімен Алматы энергетика институтына оқуға түсті.

Ләззат Асанова

“Аталған аласапыран болмағанда, Ақжазақ мектебінде оқыған, одан соң астанадағы П. И.Чайковский атындағы музыкалық училищенің қобыз класында дәріс алып жүрген, «бет біткеннің әдемісі, сана біткеннің естісі» Ләззат атты қаншыл қазақ қызының бұл өмірде бар-жоғынан хабарсыз өткендей екем...”

Абзал Бөкен

Сәбира Мұхамеджанова

“Жиналыс жүріп жатқанда Сәбирамның класс жетекшісі Шолпан: «Енді бұлардың училищеде оқу-оқымауын директор шешеді» деп, есіктен шығып кетті.

...Бес минут өтпей жатып-ақ екі ұл бала жүгіріп келіп: «Шолпан апай, бесінші этаждан құлап, қызыңыз өліп қалды!» - деді аптығып...”

Анасы Күлшара

Көтеріліс болған Тәуелсіздік алаңы

НАЗАР АУДАРҒАНЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!!!